

ÖZCAN, Ruhi
(1945-1986)

Fıkıh alanındaki
çalışmalarıyla tanınan
son dönem âlimlerinden.

4 Ocak 1945 tarihinde Çanakkale'nin Bayramiç kazasına bağlı Pınarbaşı köyünde doğdu. Ailesi, Loğca'dan Türkiye'ye göç eden ve Abdülhadiğ lakabıyla anılan bir sülâledendir. İlk öğrenimini Edremit'te, orta öğrenimini İstanbul İmam-Hatip Okulu'nda tamamladı (1963). 1967'de Bağdat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. Bu üniversitenin İslâm Araştırmaları Enstitüsü'nde İslâm hukuku dalında yüksek lisans yaptı (1972). Irak'ta öğrenciliği sırasında Bağdat'ta Medinetüselâm'daki Zeydân Camii'nde imamlık, Irak Radyo ve Televizyon Kurumu'nda tercümanlık, spikerlik ve redaktörlük görevlerinde bulundu. Ocak 1973'te Türkiye'ye döndü. Erzurum Yüksek İslâm Enstitüsü'nde kısa bir süre Arapça ve fıkıh hocalığının ardından Haziran 1973'te Atatürk Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesi'ne İslâm hukuku asistanı oldu. *İslâm Hukuku'nda Karı-Koca Mükellefiyeti (Nafaka)* adlı çalışmasıyla doktor (1976), *İslâm Hukuku'nda Hısmılık Nafakası* adlı teziyle doçent (1981) unvanını aldı. İslâmî İlimler Fakültesi'nin İlahiyat Fakültesi'ne dönüştürülmesinden sonra (1982) bu kurumdaki görevine devam etti. Temmuz 1985'te Suudi Arabistan'da Muhammed b. Suûd İslâm Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yaptı. Türkiye'de geçirdiği tatilinin ardından Suudi Arabistan'a dönerken 17 Ağustos 1986 tarihinde meydana gelen trafik kazasında eşi ve büyük oğlu ile birlikte öldü, Edremit Mezarlığı'nda defnedildi. İsmi daha sonra Edremit'te bir özel liseye verildi.

Necip Fazıl Kısakürek ve Nurettin Topçu gibi düşünce adamlarının Ruhi Özcan üze-

Ruhi
Özcan

Ruhi Özcan 1967 yılında Bağdat Radyosu Türkçe yayınında sunum yaparken

rinde büyük etkisi olmuştur. İlmî toplantılarda Arapça'ya olan hâkimiyetiyle dikkat çeken Özcan özellikle İslâm hukuku sahasında kendini yetiştirmişti. Abdülkerîm Zeydân ve Selâhaddin en-Nâhî'nin onun hocaları arasında ayrı bir yeri vardır. Sahip olduğu zengin kütüphaneyi evinde öğrencilerin ve araştırmacıların istifadesine sunmuş ve Erzurum'da bulunduğu yıllarda kütüphanesi önemli bir boşluğu doldurmuştur. Erzurum'da üniversite camisindeki hutbe ve vaazları ile yurdun çeşitli yerlerinde verdiği konferanslar onun eğitimciliğinin bir diğer yönüdür. Ruhi Özcan'ın Hanefî fıkıhının ana kaynaklarının bir araya getirilmesi, Türkçe'ye çevrilmesi ve yorumlanması konusunda yaptığı plan ve hazırladığı program erken ölümü sebebiyle gerçekleştirilememiştir.

Eserleri. 1. *İlmî Millî ve Amelî Transkripsiyon İmlâsı (İMAT)* (İstanbul 1977). 2. *İmam Hatip Liseleri İçin Fıkıh Ders Kitabı* (İstanbul 1987, Ali Şafak ve İhsan Yağız'la birlikte). 3. *İbadetlerde Şekil ve Mânâ İlişkisi* (İstanbul 1988; eser daha sonra *Vahiy Kültürü* adıyla basılmış ve 1988-2007 yılları arasında otuz baskısı yapılmıştır). 4. *İslâm Hukuku'nda Hısmılık Nafakası* (İzmir 1996, doçentlik tezidir). 5. *Tahâvî, eş-Şürûhü's-sağîr müzeyyen bimâ 'uşîra 'aleyhi mine's-Şürûti'l-kebîr* (I-II, Bağdat 1974, yüksek lisans tezidir). **Tercümeleeri.** 1. *Abdülkerîm Zeydân, Uşûlü'd-da'Ve (İslâm'da Da'vet ve Tebliğ Esasları)*, İstanbul (1979) ve *Fıkıh (İslâm Hukuku) Usûlü* (Ankara 1979; İstanbul 1982, 1993). 2. M. Sellâm Medkûr, *el-Medhâli'l-fıkhi'l-İslâmî (İslâm Hukuk Başlangıcı)*, İstanbul (1995). 3. Muham-

med Hamîdullah, *İslâm Tarihine Giriş* (İstanbul, ts.). Hamîdullah'ın Erzurum İlahiyat Fakültesi'nde verdiği derslerin teyp bantıyla yapılan tesbitlerinin tercümesidir. Ruhi Özcan'ın bunların dışında bazı makaleleriyle ansiklopedi maddeleri, tebliğleri ve tamamlanmamış çalışmaları vardır.

BİBLİYOGRAFYA :

İbrahim E. Kozak, "Aziz Bir Dost, Ciddî ve Derinlik Sahibi Bir İnsan, Ruhi Özcan", *Mektep*, sy. 9, İstanbul 1986, s. 41-43; Bahattin Kök, "Doç. Dr. Ruhi Özcan Hoca'nın Ardından", a.e., s. 44-48; Ferman Karaçam, "Ruhi Özcan Hoca Gerçek Bir Usta İdi", *İslâm*, sy. 37, İstanbul 1986, s. 55-56; İhsan Süreyya Sırma, "Ruhi Özcan Hoca'nın Ardından, Hayatınızda Kur'an'ın Damgası Olun", a.e., sy. 38 (1986), s. 42-44; Mehmet Çağlar, "Ruhi Özcan Hoca İslâm'ı Gururla Yaşamaya Çağınıyordu", a.e., s. 44-45; Nuri Özcan, "Ruhi Özcan", *İslâmî Araştırmalar*, sy. 5, Ankara 1987, s. 21-22; İbrahim Canan, "İlim Adamı Olarak Ruhi Özcan", a.e., s. 23-24; Ali Şafak, "Bir İslâm Hukukçusu Olarak Ruhi Özcan", a.e., s. 24-28.

NURİ ÖZCAN

ÖZDENÖREN, Alaeddin
(1940-2003)

Şair ve yazar.

Maraş'ta doğdu. Eyüplü bir aileye mensup olan babası Hakkı Bey, fen memuru olarak tayin edildiği Maraş'ta Kısakürek ailesinden Ayşe Nezahat Hanım'la evlenerek bu şehre yerleşmişti. Özdenören, Maraş'ta başladığı öğrenimini babasının Malatya ve Tunceli'ye tayiniyle bu şehirlerde, emekliye ayrılmasıyla Maraş'ta sürdürdü. Ailesinin 1958'de İstanbul'a dönmesi üzerine orta öğrenimini 1962'de Eyüp Lisesi'nde tamamladı. Aynı yıl girdiği İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden 1966'da mezun oldu. Maraş, Çorum, Mersin Atatürk liselerinde, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü ve Halide Edip Adıvar, Başkent ve Fen liselerinde felsefe öğretmenliği yaptı. Kültür Bakanlığı'ndaki müşavirlik görevinden emekliye ayrıldıktan sonra yerleştiği Balıkesir'de vefat etti (26 Haziran 2003).

Özdenören'in kişiliğinin şekillenmesinde doğup büyüdüğü Maraş'ın yöresel kültür renklerinin yanı sıra babasının hep muhafaza ettiği İstanbullu duruşu ve dil zevkinin önemli rolü olmuştur. Maraş Lisesi'nde okuduğu yıllarda sonradan edebiyat dünyasında isim yapacak olan ikiz kardeşi Rasim Özdenören ile Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazit, Mehmet Akif İnan gibi arkadaşlarının oluşturduğu edebiyat grubunun içinde yer aldı. Maraş'ta daha önce